

Programma voor Toetsing en Afsluiting

HAVO 5

2023-2024

Inhoud

Voorwoord	3
Commissie van Beroep Eindexamen	3
Examinatoren havo 5.....	4
Vakken met of zonder Centraal Examen.....	5
Vakken die worden afgerond met zowel een schoolexamen en als een centraal examen	5
Toetsen en praktische opdrachten	5
Schoolexamens en herkansingen m4/h5/v6:	5
Overzicht praktische opdrachten en toetsen	6
Centraal examen havo 2024	7
Examens Eerste Tijdvak.....	7
Examens Tweede Tijdvak	7
Regeling herkansing centraal examen	7
Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen	8
Nederlands	10
Frans.....	11
Duits.....	12
Engels.....	13
Geschiedenis	14
Aardrijkskunde	15
Wiskunde a	16
Wiskunde b	17
Natuurkunde	18
Scheikunde	20
Biologie.....	21
Natuur, Leven en Technologie (nlt)	22
Economie.....	24
Bedrijfseconomie	25
Kunst Algemeen	26
Kunst (beeldend)	26
Kunst (muziek).....	27
Bewegen, sport en maatschappij (bsm)	28
Bewegingsonderwijs.....	29
Profielwerkstuk	29
Loopbaanoriëntatie (LOB) havo 5	30

Voorwoord

Welkom in havo 5! Een jaar waarin je jouw schoolcarrière op CSW Van de Perre gaat afsluiten met schoolexamens, je profielwerkstuk, het kiezen van een vervolgopleiding en uiteindelijk het centraal schriftelijk examen in mei. In het pta dat voor je ligt kun je zien wat er dit jaar van je verwacht wordt bij de verschillende vakken.

Lees dit pta goed door en pas je planning erop aan. Tijdens SE-weken of SE-dagen kan je geen andere afspraken plannen, houdt hier goed rekening mee!

Kijk ook goed naar de weging van de verschillende onderdelen. In havo 5 heb je na elke periode een herkansing. Het is wijs om bij de keuze van je herkansingen iets te kiezen waarbij je een serieuze kans hebt om je gemiddelde cijfer voor dat vak daadwerkelijk te verhogen. Overleg dit met je mentor.

In het eindexamenreglement vind je meer informatie over je rechten en plichten m.b.t. je examendossier.

We wensen je dit jaar heel veel succes! Maak er een geslaagd jaar van.

Johan Bomert, afdelingsleider

Commissie van Beroep Eindexamen

voor de volledige tekst: zie het examenreglement, deze is te vinden op de website van de CSW.

Artikel 10 Centrale commissie van beroep voor eindexamens voortgezet onderwijs regio Zeeland

Indien een kandidaat beroep wil instellen kan hij zich richten tot de directeur.

Examinatoren havo 5

Voorzitter van het examen: mw. Çatakli, directeur-kwartiermaker

Secretaris van het examen: mw. M.A. de Munck

Vak	Examinatoren
Nederlands	mw. A.M. van Koeveringe mw. C.W.J. van der Meer-den Bouwmeester mw. A. Saman
Frans	mw. M.L. de Visser-Peene
Duits	mw. I. Hofman
Engels	mw. G.D. van den Heuvel mw. W. Hulsteijn mw. I.M. Jacobs mw. M.C. Kole
Geschiedenis	dhr. A. Louws dhr. J.J. de Witte
Aardrijkskunde	dhr. D.J. de Zeeuw
Wiskunde A	dhr. O.A. Sinke dhr. J. Sukel dhr. P.K. Wisse
Wiskunde B	dhr. O.A. Sinke dhr. P.K. Wisse
Natuurkunde	dhr. R.A.D.A. Mateijsen mw. A.M. de Witte
Scheikunde	mw. M.A.S. Ginhoven-de Baere dhr. G. Cevaal
Biologie	dhr. A.M. Hartog dhr. M.A.T. Heijnen
NLT	dhr. M.A.T. Heijnen dhr. R.A.D.A. Mateijsen
Economie	dhr. J. van der Have dhr. S. Huisson
Bedrijfseconomie	mw. L. de Korte
Kunst Algemeen	mw. D. Koelma dhr. L.C.A. Valkenburg
BSM	dhr. I. Geertse
Bewegingsonderwijs	dhr. J. Baaijens dhr. I. Geertse dhr. S.J. Koets dhr. R.P. Poppe

Vakken met of zonder Centraal Examen

Vakken die worden afgerond met alleen schoolexamen en niet met een centraal examen	Godsdienst/levenbeschouwing; maatschappijleer; natuur, leven en technologie (nlt); culturele en kunstzinnige vorming (ckv); havo-p; bewegen, sport en maatschappij (bsm); lichamelijke opvoeding
Vakken die worden afgerond met zowel een schoolexamen en als een centraal examen	Nederlands; Frans; Duits; Engels; geschiedenis; aardrijkskunde; wiskunde (a en b); natuurkunde; scheikunde; biologie; economie; bedrijfseconomie; kunst (beeldende vormgeving en muziek).

Toetsen en praktische opdrachten

Toetsen worden afgenomen in een programma- & toetsweek (p&t-week), praktische opdrachten veelal in een periode. Hieronder vind je een overzicht wanneer de periodes zijn en wanneer de programma- & toetsweken dit schooljaar plaatsvinden. In een enkel geval zal, i.v.m. het grote aantal toetsen, de toetsperiode meer dagen beslaan dan de genoemde programma- & toetsweek.

Schoolexamens en herkansingen m4/h5/v6:

	Periode 1	Periode 2	Periode 3
Lessen	wo 30 aug. t/m vr 3 nov. 2023	ma 13 nov. 2023 t/m vr 12 jan. 2024	ma 22 jan. t/m vr 15 mrt. 2024
Schoolexamens	ma 6 nov. t/m vr 10 nov. 2023	ma 15 jan. t/m vr 19 jan. 2024	ma 18 mrt. t/m vr 27 mrt. 2024
Kijk- en luistertoetsen		di 23 jan t/m di 30 jan. 2024	
Cijfers schoolexamens gepubliceerd	ma 27 nov. 2023; 8.20 uur	ma 5 feb. 2024 8.20 uur	ma 2 apr. 2024; 8.20 uur
Inschrijven herkansing schoolexamens	wo 29 nov 2023 uiterlijk 12.00 uur	wo 7 feb. 2024 uiterlijk 12.00 uur	do 4 apr. 2024 uiterlijk 12.00 uur
Inschrijven herkansing k&l-toets			do 7 mrt. 2024 uiterlijk 12.00 uur
Herkansing m4	di 5 dec. 2023 na 12.00 uur	di 20 feb. 2024 na 12.00 uur	do 11 apr. 2024
Herkansing h5	di 5 dec. 2023 na 12.00 uur	di 20 feb. 2024 na 12.00 uur	do 11 apr. 2024
Herkansing v6	di 5 dec. 2023 na 12.00 uur	di 20 feb. 2024 na 12.00 uur	do 11 apr. 2024
Herkansing k&l-toets			wo 27 mrt. t/m do 28 mrt. 2024
Cijfers herkansing gepubliceerd	do 21 dec. 2023 8.20 uur	ma 4 mrt. 2024 8.20 uur	di 16 apr. 2024 8.20 uur

Leerlingen h5 hebben na iedere periode een herkansing. Zie hiervoor het examenreglement.

Het werk dat van een periode open staat wordt vastgesteld op de datum van de "cijferpublicatie". Is dan het werk niet ingeleverd/gemaakt dan wordt gewerkt volgens artikel 21 van het examenreglement.

Leerlingen die twee of meer keer verzuim hebben tijdens een schoolexamenweek worden gemeld bij de verzuimcoördinator.

Overzicht praktische opdrachten en toetsen

som havo 4		Periode 1			P&T-week 1			Periode 2			P&T-week 2			Periode 3			P&T-week 3			som
lv	100%																			100%
ne	25%										T	523	40%				M	533	35%	100%
fa	30%										T	543	20%	T*	533	20%	M	553	20%	100%
														T**	563	10%				
du	20%				T	533	25%				T	543	25%	TP1,2,3	563	10%	M	553	20%	100%
en	20%				T	533	20%				T	543	10%				M	563	25%	
en											T	553	25%							100%
ma	100%																			100%
gs	40%				T	533	20%				T	543	20%				T	553	20%	100%
ak	40%				T	533	30%										T	543	30%	100%
wa	20%				T	523	30%				T	533	10%				T	543	40%	100%
wb	20%				T	523	20%				T	533	30%				T	543	30%	100%
na	25%				T	533	25%				PO	543	15%				T	553	35%	100%
sk	10%				T	523	30%				PO	533	35%				M	543	25%	100%
bi	50%				T	543	25%										T	553	25%	100%
nit	50%	PO	553	10%	PO	553	10%	T*	563	15%	PO	563	15%							100%
ec	30%				T	533	20%				T	543	20%				T	553	30%	100%
beco	30%										T	533	35%				T	543	35%	100%
ckv	100%																			100%
bv	50%										T	553	20%	PO	563	30%				100%
mu	50%										T	553	20%	PO	563	30%				100%
bsm*	46%							PO	553	22%	T	543	15%							
								PO	563	17%										100%

* bsm zie omschrijving bsm i.v.m. de percentages en po's die gehouden worden en hoe zwaar ze meetellen.

* Frans: deze idioomtoets bestaat uit 2 delen van en wordt gehouden in week 51 en week 10

** Frans; deze toets bestaat uit 3 delen en wordt gehouden in november, februari en april.

Centraal examen havo 2024

In geval van ziekte in het 1e tijdvak zullen gemiste examens in het 2e tijdvak worden ingepland.

Examens Eerste Tijdvak

Datum	Tijd	Vak
Di 14 mei 2024		
	13.30-16.30	Wiskunde a en b
Wo 15 mei 2024	9.00-11.30	Duits
	13.30-16.30	Economie
Do 16 mei 2024	9.00-12.00	Geschiedenis
	13.30-16.30	Scheikunde
Vr 17 mei 2024		
	13.30-16.30	Nederlands
Di 21 mei 2024		
	13.30-16.00	Engels
Wo 22 mei 2024	9.00-12.00	Kunst Algemeen
	13.30-16.00	Frans
Do 23 mei 2024		
	13.30-16.30	Aardrijkskunde
Vr 24 mei 2024		
	13.30-16.30	Natuurkunde
Ma 27 mei 2024		
	13.30-16.30	Bedrijfseconomie
Di 28 mei 2024		
	13.30-16.30	Biologie

Uitslag van het examen: woensdag 12 juni 2024

Examens Tweede Tijdvak

Datum	Tijd	Vak
Di 18 juni 2024	13.30-16.00	Engels
	13.30-16.00	Frans
	13.30-16.30	Bedrijfseconomie
Wo 19 juni 2024	13.30-16.00	Duits
	13.30-16.30	Aardrijkskunde
	13.30-16.30	Nederlands
Do 20 juni 2024	13.30-16.30	Economie
	13.30-16.30	Geschiedenis
	13.30-16.30	Wiskunde A
Vr 21 juni 2024	13.30-16.30	Kunst algemeen
Ma 24 juni 2024	13.30-16.30	Natuurkunde
	13.30-16.30	Scheikunde
	13.30-16.30	Wiskunde B
Di 25 juni 2024	13.30-16.30	Biologie

Uitslag van het examen: dinsdag 2 juli 2024.

Regeling herkansing centraal examen

Elke kandidaat (geslaagd of niet-geslaagd) mag één vak herkansen.

Na de herkansing telt voor de berekening van het eindcijfer van het herkanste vak het hoogste cijfer.

Een kandidaat die wil herkansen, dient daartoe een schriftelijk verzoek in bij de secretaris van het eindexamen op een door deze verstrekt formulier vóór een door de secretaris van het examen te bepalen datum en tijdstip.

Als de kandidaat afziet van het recht op herkansing of zich er niet tijdig voor aanmeldt, wordt de eerste uitslag automatisch de definitieve uitslag.

De kandidaat is definitief afgewezen als hij na de herkansing niet voldoet aan de elders weergegeven slaag-/zakregeling.

Diploma-uitreiking: woensdag 3 juli 2024

Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen

Voor het mavo, havo en vwo-examen.

Lees het onderstaande nauwkeurig en handel ernaar!

1. Fietsen altijd in de fietsenstalling.
2. De tijden van de examenzittingen, met de lokalen worden tijdig gepubliceerd.
3. Je moet **een kwartier voor de aanvang** van het schoolexamen **aanwezig** zijn.
4. Je moet **een kwartier voor de aanvang** van het examen **aanwezig** zijn. Dus voor de ochtendzittingen om 08.45 uur en voor de middagzittingen om 13.15 uur.
5. Art. 27, lid 1 van het Examenreglement CSW luidt: "Het is mogelijk om bij centrale examens tot 30 minuten na aanvang nog toegelaten te worden tot het examen; zonder aanpassing van de reguliere eindtijd. Pas na 30 minuten is het kandidaten toegestaan te vertrekken".
6. Bij ieder vak is een basispakket hulpmiddelen toegestaan. Zorg dat je dat altijd bij je hebt.
 - schrijfmaterialen;
 - tekenpotlood;
 - blauw en rood kleurpotlood;
 - liniaal met millimeterverdeling;
 - passer;
 - geometrische driehoek;
 - vlakgum;
 - eenvoudige rekenmachine (geen grafische rekenmachine)*
 - een eendelig verklarend woordenboek Nederlands;
 (Waarschuwing: De betekenis van een vakterm, voortvloeiend uit het examenprogramma, kan in een examenvak anders zijn dan in een algemeen woordenboek. De kandidaat wordt geacht de betekenis te kennen die geldt binnen het vak, en kan zich niet beroepen op een afwijkende of meer algemene omschrijving in het woordenboek.)
7. Andere toegestane hulpmiddelen dan de in punt 6 genoemde, zijn de in punt 18 aangegeven hulpmiddelen. In specifieke gevallen kan hiervan worden afgeweken en staat dit op het SE aangegeven.
8. Niet inleveren van je werk betekent een definitieve afwijzing.
9. Bij ziekte of andere onverhoopte afwezigheid wordt door ouders/verzorgers onmiddellijk een telefonische melding gedaan, via het lsp, aan de afdelingsleider.
10. Over de inhoud van het examen mogen geen mededelingen worden gedaan.
11. Het gebruik van Tipp-Ex is niet toegestaan. Je mag niet met potlood schrijven (behalve bij het tekenen van grafieken).
12. Niet van je plaats komen. Om papier vraag je door je hand op te steken. De surveillant komt dan naar je toe. Op dezelfde wijze vraag je om een gang naar het toilet. Een van de docenten begeleidt je voor zover mogelijk.
13. Het is niet toegestaan voor het officiële einde van de zitting opgaven mee te nemen de zaal uit.
14. Laatste kwartier rust. Niemand mag de zaal dan nog verlaten.
15. Al het gemaakte werk invouwen in dubbel vel. Als het werk eenmaal is ingeleverd, kunnen er geen aanvullingen worden geaccepteerd.
16. Op alle in te leveren bladen: naam, ex.nr., vakdocent.
17. Houd er rekening mee dat je tussen het 1^e en 2^e tijdvak beschikbaar bent.

Aanvullende regels m.b.t. hulpmiddelen z.o.z.

18. Bij onderstaande vakken is bovendien nodig **(alle hulpmiddelen zelf meenemen, tenzij anders vermeld)**:

Nederlands:

Een eendelig verklarend woordenboek (zie ook punt 5 hierboven)

Engels, Frans, Duits:

Een woordenboek Vreemde taal – Nederlands en ook een woordenboek Nederlands - Vreemde taal.

Beiden in één band, maar ook in afzonderlijke delen is toegestaan.

Bij het vak *Engels* is daarnaast ook een woordenboek Engels-Engels toegestaan.

Niet toegestaan: een elektronisch woordenboek of een leespen*

* Tenzij hiervoor schriftelijk toestemming is verleend.

Latijn, Grieks:

Een woordenboek en een grammaticaoverzicht (in het woordenboek of los) zonder voorbeeldzinnen en toelichting op het gebied van synthaxis.

Wiskunde:

Roosterpapier in cm²

Grafische rekenmachine* (*havo en vwo*)

Natuurkunde, scheikunde en biologie (havo en vwo):

Binas, 6^e druk**

Aardrijkskunde (havo en vwo):

Een atlas is niet langer toegestaan bij het centraal examen

ZORG VOOR EXTRA BATTERIJEN!!

* De grafische rekenmachine moet in examenstand staan, dan wel dient het geheugen te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine.

** Het is niet toegestaan aantekeningen in Binas te maken, uitgezonderd zijn de in opdracht van de docent aangebrachte correcties in de tabellen. Het plakken van tabs is niet toegestaan.

Nederlands

Domein C: Schriftelijke taalvaardigheid**Domein D: Argumentatieve vaardigheid**

Schrijfvaardigheid en Argumentatieve vaardigheid	
Stofomschrijving	<i>Nieuw Nederlands 4/5 havo</i> Schrijven, Argumenteren, Formuleren, Spellen
Wijze	De leerlingen schrijven een betoog op basis van door de docent aangeleverd documentatiemateriaal. De eerste 60 minuten bereidt de leerling zich voor in de aula of een gewoon klaslokaal door het maken van een schrijfplan. De laatste 60 minuten schrijft de leerling het betoog in een computerlokaal m.b.v. alleen zijn schrijfplan en een woordenboek. Internet is uitgeschakeld.
Duur	120 minuten (60 gewoon lokaal/aula + 60 ict)
Datum	In P&T week 2
Weging	40%
Kolom	523
Eis voor deelname	De leerling maakt ten minste twee oefenbetogen; deze moeten ingeleverd zijn voordat de leerling mag deelnemen aan het SE. Is dit niet in orde, dan mag de leerling niet deelnemen aan het SE en moet er een herkansing ingezet worden. Inleverdatum oefenbetoog één: maandag 16 oktober 2023. Inleverdatum oefenbetoog twee: maandag 11 december 2023.
Beoordelingscriteria	Het cijfer wordt vastgesteld aan de hand van een vooraf vastgesteld correctiemodel. Het cijfer wordt vastgesteld op 1 decimaal.
Herkansing	Dit SE kan herkanst worden. De leerling schrijft dan een betoog over een ander onderwerp. Ook dit onderwerp en het documentatiemateriaal worden aangeleverd door de docent.

Domein B: Mondelinge taalvaardigheid**Domein D: Argumentatieve vaardigheid****Domein E: Literatuur**

Literaire vaardigheden	
Stofomschrijving	Alle behandelde theorie uit <i>Nieuw Nederlands Literatuur 4/5 Havo</i> en <i>Laagland, Literatuur & Lezer</i> ; Lijst Extra Begrippen Literatuur; Evt. door de docent verstrekte informatie
Wijze	Mondelinge toets in tweetallen: presentatie met vragen na. De leerlingen bereiden een presentatie voor over de gelezen werken a.d.h.v. een door de docent verstrekte opdracht. Na de presentatie stellen docenten verdiepende vragen.
Duur	30 minuten
Datum	In P&T week 3
Weging	35% (waarvan 10% beoordeling documentatiemap)
Kolom	533
Eis voor deelname	Het compleet en op tijd inleveren van het literaturofficeel is voorwaarde om deel te mogen nemen aan het SE. Doet de leerling dat niet, dan moet hij een herkansing inzetten voor dit SE. Inleverdatum: vrijdag 1 maart 2024
Beoordelingscriteria	Het cijfer wordt vastgesteld aan de hand van een vooraf vastgesteld en gepubliceerd correctiemodel. Het cijfer wordt vastgesteld op 1 decimaal.
Herkansing	Herkansing van dit SE is niet mogelijk

Frans

Schriftelijke toets	Examenidoom
Stofomschrijving	4 toetsen examen idoom gecombineerd met de basisvocabularylijst + signaalwoorden van het SSL. Toets 1: hfst 11-15 Toets 2: hfst 16-20 Toets 3: hfst 1-5 Toets 4: hfst 6-10
Organisatie	Klassikaal
Duur	50 minuten
Datum	Toets 1: periode 1 Toets 2: begin periode 2 Toets 3: periode 2/3 Toets 4: in de periode 4 april t/m 13 april
Weging	De cijfers van de afzonderlijke toetsen wordt gemiddeld tot één cijfer en telt voor 20% mee.
Kolom	533
Beoordelingscriteria	75% van de opgaven moet goed zijn voor het cijfer 6. Toetsen zijn niet herkansbaar

Schriftelijke toets	Domein B Kijk- en luistervaardigheid
Stofomschrijving:	Het maken van de Cito kijk-/luistertoets. De vragen bij de verschillende onderdelen worden in het Nederlands gesteld.
Duur:	60 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Volgens het correctiemodel van het Cito.

Mondelinge toets	Domein C Spreekvaardigheid
Stofomschrijving:	Een mondelinge toets waarin de kandidaat er blijk van geeft gespreksvaardig te zijn door voldoende vlot, adequaat en correct te reageren op diverse situaties conform het door het E.R.K. gestelde eindniveau voor het vak Frans havo.
Organisatie:	2 leerlingen per 30 minuten
Duur:	30 minuten per tweetal
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria	Volgens correctievoorschrift Cito Frans

Schriftelijke toets	Domein A Leesvaardigheid
Stofomschrijving:	De leerlingen krijgen vanaf de start van het schooljaar tijdens de lessen Frans 3 leestoetsen gebaseerd op examenteksten havo. Het gemiddelde van deze 3 toetsen vormt het se-cijfer leesvaardigheid.
Organisatie	Klassikaal
Hulpmiddelen	Woordenboek F-N
Datum	toets 1 – medio november toets 2 – medio februari toets 3 – medio april
Weging	10% van het schoolexamencijfer
Kolom	563
Beoordelingscriteria	volgens het correctievoorschrift Cito Frans. Toetsen zijn niet herkansbaar

Duits

Schriftelijke toets	Schrijfvaardigheid Domein D1 en D2 Schrijfvaardigheid
Stofomschrijving:	Het schrijven van een formele brief n.a.v. in het Nederlands gestelde gegevens.
Duur:	120 minuten.
Hulpmiddelen	Computerlokaal; ict; woordenboek (ook elektronisch); grammatica-overzicht
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	door de sectie vastgesteld; ERK en Cito-normen als uitgangspunt
Schriftelijke toets	Luistervaardigheid Domein B Kijk- en luistervaardigheid
Stofomschrijving:	Het maken van een kijk –en luistertoets, aangeleverd door het Cito, bestaande uit 2 of meer onderdelen. De toets wordt afgenomen in Woots.
Duur:	Ongeveer 60 minuten (computerlokaal)
Datum:	Tijdens of net na p&t-week 2
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Volgens het correctiemodel van het Cito.
Mondelinge toets	Spreekvaardigheid Domein C1 en C2 Gespreksvaardigheid
Stofomschrijving:	Gesprek naar aanleiding van bestudeerde en behandelde onderwerpen en onderwerpen. Twee leerlingen leggen tegelijkertijd tentamen af bij hun eigen docent. Benodigde materiaal wordt door de docent ter beschikking gesteld. Inhoud o.a.: jezelf voorstellen; spreekbeurt over onderwerp; dialoog voeren met de medeleerling.
Duur:	25 minuten per tweetal
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Schriftelijke toets	Repetities
Stofomschrijving:	Er volgen twee repetities over signaalwoorden, tekstverbanden en examenidoom (basiswoordenschat) zoals aangegeven tijdens de les. Het cijfer van deze toetsen wordt gemiddeld.
Organisatie	Klassikaal
Hulpmiddelen	Geen woordenboek toegestaan
Datum	Periode 1 en 3
Weging	10% van het schoolexamencijfer
Kolom	563

Engels

Schriftelijke toets	Schrijfvaardigheid
Stofomschrijving:	Een toets die bestaat uit het schrijven van een formele brief Domein D1 en D2
Duur:	90 minuten.
Hulpmiddelen	Ict; woordenboek (ook elektronisch)
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Taalgebruik, inhoud, grammatica, coherentie en spelling/briefconventies door de sectie vastgesteld
Schriftelijke toets	Examenvocabulaire
Stofomschrijving:	Een toets over (examen) vocabulaire. Domein: A, B, C en D
Duur:	60 minuten.
Hulpmiddelen	Geen woordenboek toegestaan
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Volgens een correctiemodel door de sectie vastgesteld
Schriftelijke toets	Kijk- en luistervaardigheid
Stofomschrijving:	Het maken van een kijk- en luistertoets aangeleverd door het Cito. Een herkansing van dit onderdeel kan bestaan uit een luistertoets zonder kijkgedeelte. Domein B
Duur:	Ongeveer 60 minuten, computerlokaal
Datum:	In of kort na p&t-week 2
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	volgens het correctiemodel van het Cito
Mondelinge toets	Gespreksvaardigheid/Literatuur
Stofomschrijving:	Een gesprek met als basis drie boeken, twee uit h4, een klassikaal te lezen boek uit h5 en 6 literaire werken, korte verhalen en/of gedichten. De Literary Devices List dient hierbij ter ondersteuning. De literaire werken moeten altijd goedgekeurd zijn door de docent. Het mondelinge examen kan door elke docent Engels worden afgenomen! Domein: C1, C2 en E1
Duur:	40 minuten per tweetal
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer (10% literatuur en 15% uitspraak/spreekvaardigheid)
Kolom:	563
Beoordelingscriteria:	Volgens rubric en ter beoordeling van de docenten

Geschiedenis

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	<p>Geschiedenis werkplaats handboek en werkboek: H5 De tijd van ontdekkers en hervormers, H6 De tijd van regenten en vorsten H7 De tijd van pruiken en revoluties en H8 De tijd van burgers en stoommachines. Tijdvakken 5 t/m 8 inclusief 19 kenmerkende aspecten</p> <p>Domein A: Historisch besef, verdeeld in: 1 Tijd 2 Interpretatie 3 Betekenis voor nu Domein B: Oriëntatiekennis: Tijdvakken 5 t/m 8 inclusief de 19 kenmerkende aspecten Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie</p>
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. De puntenverdeling staat op de toets vermeld

Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	<p>Geschiedenis werkplaats handboek en werkboek: H5 De tijd van ontdekkers en hervormers H6 De tijd van regenten en vorsten H7 De tijd van pruiken en revoluties H8 De tijd van burgers en stoommachines H9 De tijd van wereldoorlogen Tijdvakken 5 t/m 9 inclusief 27 kenmerkende aspecten</p> <p>Domein A: Historisch besef, verdeeld in: 1 Tijd 2 Interpretatie 3 Betekenis voor nu Domein B: Oriëntatiekennis: Tijdvakken 5 t/m 9 inclusief de 27 kenmerkende aspecten Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie</p>
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. De puntenverdeling staat op de toets vermeld

Schriftelijke toets 3	
Stofomschrijving:	<p>Geschiedenis werkplaats: Het Britse Rijk (1585-1900) Duitsland in Europa (1918-1991) Nederland (1948-2008) Tijdvakken 5 t/m 10 inclusief 32 kenmerkende aspecten</p> <p>Domein A: Historisch besef, verdeeld in: 1 Tijd 2 Interpretatie 3 Betekenis voor nu Domein B: Oriëntatiekennis: Tijdvakken 5 t/m 10 inclusief de 32 kenmerkende aspecten Historische context: Het Britse Rijk (1585-1900), Duitsland in Europa (1918-1991) en Nederland (1948-2008) Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie</p>
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. De puntenverdeling staat op de toets vermeld

Aardrijkskunde

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving	<p>Boek 'De wereld van' havo 5 H1 Globalisering paragraaf 1 t/m 13 (inclusief begrippen)</p>
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Eindtermen:	Domein Wereld; samenhangen en verschillen in de wereld (B2)
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. De puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving	<p>Boek 'De wereld van' havo 5 H2 Endogene en exogene krachten paragraaf 1 t/m 15 (inclusief begrippen) H3 Brazilië paragraaf 1 t/m 13 (inclusief begrippen)</p>
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Eindtermen:	Domein Aarde; samenhangen en verschillen op aarde (C2) Domein Ontwikkelingsland; gebiedskenmerken (D1)
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. De puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Wiskunde a

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte havo A deel 2: - H5 Veranderingen - H6 Rekenregels en formules - H7 Statistiek en beslissingen Domeinen: A1 t/m A3, B1, B2, D, E1 t/m E4
Duur:	100 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximum aantal te behalen punten per vraag vermeld. Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening vereist is, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt
Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	Toets waarbij je met Excel aan grote databestanden rekent en de theorie van H8 en H10 gebruikt. Getal en Ruimte havo A deel 2: - H8 Statistiek en de computer - H10 Statistiek gebruiken Domeinen: E1 t/m E5 Let op: gebruik van GR of andersoortige rekenmachine is niet toegestaan.
Duur:	100 minuten in computerlokaal
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1
Schriftelijke toets 3	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte havo A 12ed deel 3: - H9 Exponentiële verbanden - H10 Statistiek gebruiken - H11 Formules en variabelen - H12 Examentraining Domeinen: A1 t/m A3, B1, B2, C1 t/m C3, C5, E1 t/m E4
Duur:	100 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	40% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1

Wiskunde b

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte havo B deel 2: - H5 Machten, exponenten en logaritmen - H6 De afgeleide functie - H7 Lijnen en cirkels Domeinen: A1 t/m A3, B1, B2, C2, D1 t/m D4
Duur:	100 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximum aantal te behalen punten per vraag vermeld. Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening vereist is, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt
Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte havo B 12ed deel 2 en 3 - H8 Goniometrie - H9 Exponentiële en logaritmische functies Domeinen: A1 t/m A3, B1 t/m B4
Duur:	100 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1
Schriftelijke toets 3	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte havo B 12ed deel 2 en 3 - H10 Meetkundige berekeningen - H11 Verbanden en functies - H12 Examentraining Domeinen: A1 t/m A3, B1 t/m B4, C1, C2, D1 t/m D4
Duur:	100 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1

Rekenen**Havo 4 en 5:**

Leerlingen zonder wiskunde krijgen in havo 4 een periode rekenles en een periode rekentoets-training. De laatste periode wordt afgesloten met een rekentoets op 3F niveau. Leerlingen mogen deze rekentoets eenmaal herkansen in havo 4 of havo 5.

Het cijfer voor de rekentoets telt niet mee in de zak/slaag regeling van het eindexamen.

Het cijfer voor de rekentoets komt niet op de cijferlijst met de examenvakken maar op een aparte bijlage bij het diploma.

Natuurkunde

1. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Nova natuurkunde havo 4: hoofdstuk 1,3,4,5 Nova natuurkunde havo 5: hoofdstuk 8. Domein A, C, D
Hulpmiddelen:	Rekenmachine (geen grafische), geodriehoek, kleurpotloden en ander schrijfgerei, Binas 6e druk
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
<p>Beoordelingscriteria: er wordt een aantal vragen en/of vraagstukken voorgelegd over de natuurkunde en/of de contexten die in genoemde hoofdstukken behandeld wordt/worden. De kennis of toepassing daarvan kan ook in een andere context of situatie gevraagd worden, waarbij de in de vraag aangeboden informatie dan voldoende houvast biedt bij de beantwoording van de vraag. Bij de beantwoording worden de volgende criteria gehanteerd: er is een maximum score per vraag. Deze wordt alleen toegekend bij een volledige en geheel juiste beantwoording van de vraag. Er worden geen of minder punten toegekend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de vraag onjuist of onvolledig is beantwoord - rekenfouten zijn gemaakt - de bij de beantwoording benodigde wiskunde niet of niet juist wordt toegepast - conventies en/of toegestane vuistregels m.b.t. de nauwkeurigheid niet of niet juist zijn toegepast. Dit geldt zowel voor de berekeningen, tekeningen, schetsen, bepalingen als metingen - een gevraagde redenering, uitleg of toelichting geheel of gedeeltelijk niet juist is of ontbreekt. <p>Indien meer antwoorden, redeneringen etc. worden gegeven dan er gevraagd worden, worden alleen de eerste tot en met het gevraagde aantal beoordeeld.</p>	

2. Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	De opdracht wordt schriftelijk verstrekt bij het begin van het practicum. Tijdens het practicum worden één of meerdere (nog niet eerder uitgevoerde) proeven gedaan, volgens de door docent bij de aanvang van het practicum opgegeven instructies. Van deze proef wordt een beknopt verslag gemaakt, waarin tevens aandacht wordt besteed aan enkele schriftelijke vragen die voor de aanvang van de uitwerking door de docent worden uitgedeeld. Een deel van het practicum zal onderdelen uit H 6 spiegels en lenzen bevatten. Domein A, B3
Hulpmiddelen:	Rekenmachine (geen grafische), geodriehoek, kleurpotloden en ander schrijfgerei, Binas 6 ^e druk
Uitvoering:	practicumopdracht met aansluitend verwerkingsopdrachten.
Duur:	150 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	<ul style="list-style-type: none"> - De metingen moeten binnen de gestelde tijd correct worden uitgevoerd. - De metingen moeten met voldoende nauwkeurigheid worden uitgevoerd. - De metingen moeten correct geïnterpreteerd kunnen worden.

3. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Nova natuurkunde havo 5: hoofdstuk 2, 9, 10, 11, 12 Domein A, B1, \b2, E, G1, H
Hulpmiddelen:	Rekenmachine (geen grafische), geodriehoek, kleurpotloden en ander schrijfgerei, Binas 6e druk
Duur:	150 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	35% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	zie criteria die bij Toets 1 omschreven zijn

Scheikunde

1. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<i>Chemie</i> 4 en 5 havo 7 ^e editie: hoofdstuk 1,2,3,4,5,8,9 Domein/eindtermen: A / B1 / B2 / B3 / B4 / B5 / C1 / C2 / C3 / C6 / C7 / C8
Hulpmiddelen:	<i>Binas</i> tabellenboek 6 ^e editie en rekenmachine (niet grafisch)
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
<p>Beoordelingscriteria: er wordt een aantal vragen en/of vraagstukken voorgelegd over de scheikunde die in de genoemde hoofdstukken behandeld wordt, en/of contexten die betrokken zijn op de scheikunde uit die hoofdstukken. Voor elke vraag is er een maximum score. Dit maximum wordt alleen toegekend bij een volledig en geheel juist resultaat. Er worden minder of geen punten toegekend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de vraag geheel of gedeeltelijk onjuist of onvolledig is beantwoord; - rekenfouten zijn gemaakt; - conventies en/of toegestane vuistregels m.b.t. de nauwkeurigheid niet of niet juist zijn toegepast. Dit geldt zowel voor berekeningen, schetsen, tekeningen en bepalingen als voor metingen; - een gevraagde redenering, uitleg of toelichting geheel of gedeeltelijk onjuist is of ontbreekt. <p>Indien meer antwoorden, redeneringen en dergelijke zijn gegeven dan dat er werden gevraagd, worden alleen de eerste tot en met het gevraagde aantal beoordeeld.</p>	

2. Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	<i>Chemie</i> 4 en 5 havo 7 ^e editie: Als voorbereiding kan vooral gedacht worden aan de volgende hfd: 3,4,6,7,10,11 Domein/eindtermen: A / B1 / B2 / B3 / B4 / B5 / C1 / C2 / C3 / C6 / C7 / C8 / D1 / D2 / D3 / D4 / G2
Hulpmiddelen:	<i>Binas</i> tabellenboek 6 ^e editie en rekenmachine (niet grafisch)
Duur:	150 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	35% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
<p>Beoordelingscriteria: er moeten enkele proeven worden uitgevoerd waarvan de werkwijze deels wordt voorgeschreven, deels zelf ontworpen moet worden. Aan de hand van deze proeven moet een aantal vragen schriftelijk worden beantwoord. Bij de beoordeling wordt gekeken naar een aantal punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wijze van uitvoering van de proeven; - het omgaan met stoffen en materialen; - de juistheid van de resultaten; - volledigheid van berekeningen; - de beantwoording van de vragen. <p>Voor elk onderdeel is er een maximum score. Dit maximum wordt alleen toegekend bij een volledig en geheel juist resultaat. Er worden minder of geen punten toegekend indien: Zie hierboven bij beoordelingscriteria schriftelijke toets 1</p>	

3. Mondelinge toets	
Stofomschrijving:	<i>Chemie</i> 4 en 5 havo 7 ^e editie: hoofdstuk 2,3,5,6,12,13
Hulpmiddelen:	<i>Binas</i> tabellenboek 6 ^e editie en rekenmachine (niet grafisch) Domein/eindtermen: A / B1 / B2 / B3 / B4 / B5 / C1 / C2 / C8 / E1 / E2 / E3 / F1 / F2 / F3 / F4 / F5 / G1 / G2 / G3 / G4 / G5
Duur:	15 minuten per leerling
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	zie schriftelijke toets 1

Biologie

1 Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Nectar havo bovenbouw biologie deel 1 Hoofdstuk 5 Voeding en Energie Hoofdstuk 6 Voeding, vertering en gezondheid Nectar havo bovenbouw Biologie deel 2 Hoofdstuk 9 Erfelijkheid Hoofdstuk 10 Evolutie Domeinen: A, B2, B3, B4, D1, E1, E2, E3, E4, F1, F2, F3
Wijze van toetsen:	De toets zal open en gesloten vragen bevatten
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	De criteria zullen voorafgaand aan de toets bekend gemaakt worden
2 Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Nectar havo bovenbouw biologie deel 2 Hoofdstuk 11 Transport Hoofdstuk 12 Gezondheid Hoofdstuk 13 Gaswisseling en Uitscheiding Hoofdstuk 14 Reageren Domeinen: A, B2, B3, B4, B5, B6, B7, C1, C2, E1
Wijze van toetsen:	De toets zal open en gesloten vragen bevatten
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	De criteria zullen voorafgaand aan de toets bekend gemaakt worden

Natuur, Leven en Technologie (nlt)

Nlt is een modulair opgezet vak, met in havo 5 twee modules:

De modules 1 en 2 tellen in gelijke mate (20 procent) mee voor het schoolexamencijfer, dat tegelijk het eindexamencijfer is. De individuele cijfers voor de opdrachten worden in de voortgangsrapportage gedeeld met de leerling.

Herkansing van het vak NLT is alleen mogelijk als het gemiddelde schoolexamencijfer na periode 2 een 5,9 of lager is. De herkansing is dan een herexamen en behelst de gehele leerstof van havo 4 en 5 (onderwerpen uit alle zes de aangeboden modules worden hierin gevraagd). Deze herkansing vindt dan na P&T-week 3 plaats, tijdens het algemene herkansingsmoment.

Module 4:	Lijmen en hechting
Wijze van toetsing:	Praktische opdracht: Door de leerlingen aangelegd dossier met practica en beantwoorde vragen
Stofomschrijving:	Reader Lijmen en hechting Domeinen:A1 t/m A6, A10 t/m A13, B1, E1, E2
Duur:	n.v.t.
Datum:	Periode 1
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	Het dossier wordt beoordeeld volgens een uitgereikt beoordelingsmodel

Wijze van toetsing:	Praktische opdracht: Ontwerp opdracht met bijbehorende presentatie
Stofomschrijving:	Reader Lijmen en hechting Domeinen: A1 t/m A6, A10 t/m A13, B1, E1, E2
Duur	Maximaal 15 minuten per presentatie
Datum:	Periode 1
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom	553
Beoordelingscriteria:	Het ontwerp en presentatie worden naar vorm en inhoud beoordeeld.
Kolom:	553; De praktische opdrachten vormen samen één schoolexamencijfer (20%)

Module 2	Medische Beeldvorming
Wijze van toetsing:	schriftelijke toets
Stofomschrijving:	Reader van de betreffende module Domeinen: A1 t/m A5, A7 t/m A13, B1, B2, D, E2
Duur:	60 minuten.
Datum:	Periode 2
Kolom	563
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Beoordelingscriteria:	de vragen dienen juist en volledig te worden beantwoord.

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Reader van de betreffende module Domeinen: A1 t/m A5, A7 t/m A13, B1, B2, D, E2
Wijze van toetsing:	Verslag en poster van een toepassing binnen de medische beeldvorming
Datum:	Periode 2
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom	563
Beoordelingscriteria:	Verslag en poster worden beoordeeld volgens een van te voren uitgereikt beoordelingsmodel
Kolom:	523 (De schriftelijke toets en de praktische opdracht vormen samen één schoolexamencijfer, totaal 30%)

Economie

1. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<p><u>Literatuur:</u> Cumulus werkboek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thema Markt <p>De stof voor de toets omvat eveneens alle aantekeningen, (oefen)opgaven, onderzoeken en experimenten, die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn gekomen. Examendomein: D en H</p>
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld.
2. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<p><u>Literatuur:</u> Cumulus werkboek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thema Arbeid • Thema Crisis <p>De stof voor de toets omvat eveneens alle aantekeningen, (oefen)opgaven, onderzoeken en experimenten, die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn gekomen. Examendomein: C, D, E, G, H en I</p>
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld.
3. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<p><u>Literatuur:</u> Cumulus werkboek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thema Geldzaken • Thema Welvaart • Thema Speltheorie • Thema Markt • Thema Arbeid • Thema Crisis • Keuzeonderwerp Wisselkoersbeleid <p>De stof voor de toets omvat eveneens alle aantekeningen, (oefen)opgaven, onderzoeken en experimenten, die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn gekomen. Aan de orde komen alle examendomeinen: -Schaarste en Ruil -Markten -Ruilen over de tijd</p>

	-Samenwerken en Onderhandelen -Risico en Informatie -Welvaart en Groei -Goede tijden, Slechte tijden
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld.

Bedrijfseconomie

1. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Bedrijfseconomie in Balans, havo Theorieboek 1, Van Vlimmeren, 9e druk, 2022, hoofdstuk 15 t/m 18 Bedrijfseconomie in Balans, havo Theorieboek 2, Van Vlimmeren, 8e druk, 2017, hoofdstuk 21 t/m 23 Alle aantekeningen, stencils en (oefen)opgaven die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn geweest. Aan de orde komen de volgende onderwerpen: <ul style="list-style-type: none"> - Domein C: Interne organisaties en personeelsbeleid - Domein D: investeren en financieren - Domein E: marketing
	120 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	35% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een voorlopige puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld

2. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Bedrijfseconomie in Balans, havo Theorieboek 2, Van Vlimmeren, 8e druk, 2017, hoofdstuk 25 t/m 35 Alle aantekeningen, stencils en (oefen)opgaven die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn geweest. Aan de orde komen onderdelen uit: <ul style="list-style-type: none"> - Domein F: financieel beleid - Domein G: verslaggeving
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	35% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een voorlopige puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld

Kunst Algemeen

Het examen bestaat uit:		
	Kunst beeldend	Kunst muziek
Schoolexamens	Kunst beeldend	Kunst muziek
	Kunst algemeen	Kunst algemeen
Centraal Examen	Kunst algemeen	Kunst algemeen

Kunst (beeldend)

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent kunst is vervaardigd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUA SE	Kunst Algemeen
Stofomschrijving:	De Bespiegeling H4: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw
Domein:	KUA: ABC
Duur:	90 minuten (in een computerlokaal in aanwezigheid van een docent KUA)
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	Volgens correctiemodel

KUB opdracht	Eindexamenwerk tentoonstelling
Stofomschrijving:	Drie werkstukken met beeldend onderzoek n.a.v. een zelfgekozen thema. Hiervan wordt verslag gedaan en gereflecteerd op voortgang en eindresultaat in het portfolio. Het werk maakt deel uit van de examententoonstelling. Beeldend werk houdt in: proces, schetsen, werkplan, techniek, vormgeving van producten en reflectie hierop.
Domein:	KUB: A1, A2, A3, B, C
Datum:	Januari 2024
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Kolom:	563
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren beschikbaar gesteld correctiemodel

Kunst (muziek)

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent kunst is vervaardigd/uitgevoerd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUA SE	Kunst en Cultuurhistorie
Stofomschrijving:	De Bespiegeling: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw Domein A, B, C
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	553
Beoordelingscriteria:	Volgens een van te voren beschikbaar gesteld correctiemodel
KUM opdracht	Musiceren
Stofomschrijving:	Zingen, spelen, improviseren melodisch, ritmisch, voorbereid, a vue individueel, collectief Domein A Vaktheorie, Domein B Praktijk, Domein C Oriëntatie
Datum:	Februari 2023
Weging:	30% van het schoolexamencijfer
Kolom:	563
Beoordelingscriteria:	Volgens een van te voren beschikbaar gesteld correctiemodel

Bewegen, sport en maatschappij (bsm)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Boek "Be Sports-Minded" H 1.6 - 1.7, pag.111-159 met de uitgedeelde stencils, testen, etc. en H3, pag. 218-279 Theorie en spelregels van: Atletiek: lopen Fitness Softbal Boksen/schermen Domeinen A, C2, C3, D1, D2, E1 en E2
Datum:	In p&t-week 2
Duur:	60 minuten
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	
N.B.	Alleen de schriftelijke toets valt onder de herkansingsregeling.

Praktische opdracht 1 Organiseren en leiding geven	
(vormt samen met kolomnummer 523 30% van het schoolexamencijfer bsm)	
a. praktijk bewegen en regelen	
Periode:	januari/april 2024
Weging:	15% van het schoolexamencijfer voor po 1
b. Begeleiden en organiseren 1	
Datum:	Domeinen A, C2 en C3 September/oktober 2023
Weging:	7% van het schoolexamencijfer voor po 1
Kolom:	553
N.B.	In het PTA voor havo 4 is reeds één onderdeel van deze po afgesloten.

Praktische opdracht 2 Eigen vaardigheden	
(vormt samen met kolomnummer 533 40% van het schoolexamencijfer bsm)	
a. Spel	
Domeinen: A, C2 en C3	
a.1.honkbal	
Periode:	september /oktober 2023
Weging:	4% van het schoolexamencijfer voor po 2
b. Atletiek	
Domeinen: A, C2 en C3	
b.1. Lopen	
Periode:	Januari/februari 2024
Weging:	2% van het schoolexamencijfer voor po 2
c. Algemeen	
Domeinen A, B4, C1, C2, D1 en D2	
c.1. Fitness schema/test/lopen	
Periode:	November 2023/januari 2024
Weging:	7% van het schoolexamencijfer voor po 2
d. Zelfverdediging	
Domeinen A, B5, C1 en C2	
d.1. boksen/schermen	
Periode:	December 2023
Weging:	4% van het schoolexamencijfer voor po 2
Kolom:	563
N.B.	In het PTA voor havo 4 zijn reeds verschillende programmaonderdelen van po 2 afgesloten.

Handelingsdeel:

Het deelnemen aan twee activiteiten buiten het reguliere programma.

Bewegingsonderwijs

Handelingsdeel	De leerlingen hebben deelgenomen aan de volgende activiteiten:
Spel:	basketbal; rugby; voetbal; korfbal; softbal; tsjoekbal; volleybal; hockey; badminton
Turnen:	trampoline/tumbling; minitrampoline springen; trapeze zwaaien; ringen zwaaien; schommelactiviteiten
Atletiek:	Verschillende loopvormen; speerwerpen; discuswerpen; kogelstoten
Zelfverdediging:	Schermen; judo
Bewegen op muziek:	Dansvormen gebaseerd op jazzdans, aerobics en ritme en bewegen
Circusachtige activiteiten:	Vormen van balanceren en jongleren

Profielwerkstuk

Het profielwerkstuk is een afsluitende praktische opdracht over een zelfgekozen onderwerp uit één van de eindexamenvakken. Een aanvulling vanuit een ander vak is mogelijk. Het profielwerkstuk wordt samen met iemand anders gemaakt, tenzij dat getalsmatig onmogelijk is. In het profiel CM mag alleen gewerkt worden.

Aan het profielwerkstuk moet in totaal 80 SBU per leerling besteed worden. Het profielwerkstuk wordt uitgevoerd in periode 4 van havo 4 en periode 1 en 2 van havo 5.

Informatie over opzet, uitvoering en beoordeling van het profielwerkstuk staat in de handleiding, die in havo 4 is uitgereikt. Verdere informatie is te verkrijgen bij de profielwerkstukcoördinator en/of toegewezen begeleider. De beoordelingscriteria staan in de handleiding. In het geval van groepswork dient elk lid van de groep een herkenbaar aandeel te leveren in het werkstuk. Ook zal elk lid van de groep medeverantwoordelijk zijn voor het totaal.

Het profielwerkstuk is een schoolexamen en wordt in havo 5 met een afgerond cijfer beoordeeld en telt mee in het combinatiecijfer. Voor de beoordeling van het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van een beoordelingsformulier. Na de inleverdatum vindt beoordeling van het eindproduct plaats.

Het profielwerkstuk is niet herkansbaar.

Tijdpad

P&T week 3 havo4	Na de voorlichting geven leerlingen hun eerste en tweede keuze op middels een enquête,	
P&T week 4 havo4	Hoofd- en deelvragen, hypothese, literatuur en plan van aanpak is klaar	1 ^e deadline
Eind september 2023	Inleveren voortgang bij de begeleider van het pws.	2 ^e deadline
Begin november 2023	Dit wordt het tweede moment. Controle door begeleider en indien noodzakelijk contact met ouders. Is het werk niet in orde dan werken de leerlingen verplicht op school aan hun pws.	3 ^e deadline
21 december 2023	Inleveren pws. Dit gebeurt zowel digitaal als schriftelijk.	4 ^e deadline
Februari 2024	Alle profielwerkstukken zijn beoordeeld	

Handleiding:

[Handleiding profielwerkstuk 2023-2024.docx](#)

Loopbaanoriëntatie (LOB) havo 5

Er wordt gewerkt in Learnbeat. De mentor verschaft een toegangscode.

Nr.	LOB-opdracht	Activiteit	Datum	Verplicht?	Vorbereiding leerling
1	ZSIQ Test	Interesstetest (ZSIQ) van Zeeuws Bureau van Toegepaste Psychologie.	Oktober 2023	Ja	N.v.t.
2	Studenten-speeddate	Studentenspeeddate met leerlingen van het mbo, hbo, en wo.	Vrijdag 13 oktober 2023	Nee, vrijwillig	Opgeven. Uitnodiging komt per mail vanuit het decanaat
3	Beroepen-voorlichting (speeddate)	Beroepenvoorlichting van hbo- en wo beroepen.	Woensdag 18 oktober 2023	Nee, vrijwillig	Opgeven. Uitnodiging komt per mail vanuit het decanaat
4	Les over studiefinanciering en inschrijven	Klassikale les gegeven door decaan o.a. over studiefinanciering en inschrijving voor een studie	November 2023	Veplichte mentorles	N.v.t.
5	Open dag / Proefstuderen / meeloopdag	Deelname aan open dag / proefstuderen / meeloopdag, afhankelijk van startpunt keuzeprocess leerling	Oktober 2023 – maart 2024	Ja, deelname aan minimaal 1 voorlichtings-activiteit	Deelname bespreken met mentor
6	Inschrijven voor studie	Inschrijven voor een mbo-studie voor 1 april 2024. Inschrijven voor een ad- of hbo-opleiding voor 1 mei 2024. Of een tussenjaar plannen. Graag je keuze doorgeven via deze enquête .	Uiterlijk 30 april 2024	Ja (of een tussenjaar)	DigiD aanmaken

Opmerkingen:

- De verslagen (of reflectie-opdrachten moet de leerling opslaan in zijn of haar portfolio op Learnbeat.
- Het digitale LOB-portfolio bestaat uit een aantal verplichte opdrachten. In overleg met de mentor kun je daarnaast ter aanvulling kiezen voor meer verdiepende opdrachten.

Verlofregeling:

De voorlichtingsdagen worden meestal op zaterdag gehouden, maar soms ook onder schooltijd. Als het niet lukt om in je eigen tijd te gaan, kun je verlof aanvragen. Met de kopie van de uitnodiging die je na aanmelding krijgt van de Hogeschool of Universiteit met daarop de handtekening van een ouder / verzorger en een [ingevuld verlofformulier](#), ga je ruim van te voren langs bij je mentor en het leerlingsservicepunt (lsp) om verlof aan te vragen. Plan je voorlichtingsmomenten dus op tijd!

Let op: tijdens SE-weken en SE-practica krijgt je geen toestemming om onder schooltijd te gaan. Controleer dus altijd eerst de (jaar)planning!